

STORTINGET

Innst. 449 L

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 114 LS (2021–2022)

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga m.m. og folke-trygdloven (arbeidsavklaringspengar m.m.)

Til Stortinget

1. Innledning

Sammendrag

I Revidert nasjonalbudsjett 2022 foreslår regjeringa følgjande endring i skatte- og avgiftsreglane som har verknad for provenyet for 2022:

- Å auke formuesskattesatsen for upersonlege skattytarar frå 0,15 til 0,25 pst. Dette tilsvarar auken i den statlege formuesskattesatsen som Stortinget vedtok for dei personlege skattytarane i budsjettet for 2022. Upersonlege skattytarar, som sparebankar, samvirkeføretak og enkelte stiftingar, svarar formuesskatt til staten, men ikkje til kommunane. Departementet anslår at framlegget vil auke provenyet med om lag 180 mill. kroner påløpt i 2022. Heile provenyet vert bokført i 2023.

I tillegg vert budsjetteringa endra som følgje av utsett iverksetjing av fritak for elavgift for eigenproduksjon av straum. Utsetjinga vil auke provenyet med om lag 6 mill. kroner påløpt og 4 mill. kroner bokført i 2022. Budsjetteringa vert òg endra som følgje av utsett iverksetjing av omregistreringsavgift for elbilar. Det vart budsjetttert med iverksetjing 1. januar 2022, men omregistreringavgift vart fyrst iverksett 1. mai 2022. Tapet av

proveny er rekna til om lag 25 mill. kroner påløpt og bokført i 2022.

Samla vert nye framlegg til endringar i skattar og avgifter rekna å auke provenyet med om lag 160 mill. kroner påløpt i 2022 samanlikna med saldert budsjett for 2022. Den bokførte verknaden av framlegga er eit tap av proveny på om lag 20 mill. kroner i 2022. Heilårsverknaden av framlegga er eit meirproveny på 180 mill. kroner.

I tillegg kjem verknaden av framlegg til skatte- og avgiftsendringar som er vedtekne av Stortinget etter saldert budsjett for 2022. Dette gjeld utsetjing av å innføre flypassasjeravgifta att og ny mellombels ordning for utsetjing av skattar og avgifter. Smittespreiinga av omikron-varianten og smitteverntiltak som vart innførte i desember 2021, hadde konsekvensar for luftfarten. Difor vart flypassasjeravgifta i januar 2022 oppheva òg for flygingar i perioden 1. januar–30. juni 2022. Det gjev eit tap av proveny på om lag 880 mill. kroner påløpt og bokført i 2022. Den nye ordninga for utsetjing av skatte- og avgiftskrav som forfall i perioden 1. januar 2022–31. mars 2022, vart anslått å gje eit tap av proveny på om lag 200 mill. kroner påløpt og bokført i 2022. Inkludert utsetjing av å innføre flypassasjeravgifta att og den nye mellombelse utsetjingsordninga vert dermed skatte- og avgiftsinntektene reduserte med om lag 900 mill. kroner påløpt og 1 100 mill. kroner bokført i 2022 samanlikna med saldert budsjett for 2022.

Regjeringa foreslår òg enkelte andre endringar på skatte- og avgiftsområdet:

- Den utsette iverksetjinga av lovendringa om meirverdiavgiftsplikt for naprapati og osteopati vert vidareført fram til 1. januar 2023.
- Innføring av ei eiga avgiftsgruppe i eingongsavgifta for personbilar som er tilpassa og nytta til transport av rullestolbrukarar.

Vidare foreslår regjeringa enkelte endringar som ikkje gjeld skatt og avgift:

- Endring i folkeregisterloven om registrering av fødselsdato for EØS-borgarar.
- Endring i reglane i skattebetalingsloven om mellom anna frist ved klage over pålegg og tvangsmulkt.
- Fullmakt frå Stortinget til å innføre tolltiltak mot Russland.
- Endring i regelverket for arbeidsavklaringspengar i folketrygdloven.

I tillegg er følgjande saker omtala:

- Eigedomsskatt på grunn under kraftnett.
- Differensiert tvangsmulkt – oppmodingsvedtak nr. 176 (2020–2021).

Det vert òg vist til følgjande saker som er omtala i kapittel 4 i Meld. St. 2 (2021–2022) Revidert nasjonalbudsjett 2022:

- Skattlegging av store fleirnasjonale konsern – innføring av Inclusive Frameworks to-pilarløysing.
- Inntekter frå grunnrenteskatt for vasskraft.
- Omlegging av støtte til kjøp av elbilar.
- Tiltak for auka andel elbilar i leasing- og varebilmarknaden – oppmodingsvedtak nr. 35 punkt 13 (2021–2022).
- Vegbruksavgift på biodrivstoff – oppmodingsvedtak nr. 35 punkt 9 (2021–2022).
- Overgangsordninga ved avviklinga av 350-kronersgrensa og innføringa av VOEC-ordninga.

I denne proposisjonen gjer departementet framlegg om:

- lov om endring i folketrygdloven
- lov om endring i skatteloven
- lov om endring i skattebetalingsloven
- lov om endring i skatteforvaltningsloven
- lov om endring i folkeregisterloven
- lov om endring i lov 21. desember 2020 nr. 168 om endringer i merverdiavgiftsloven
- lov om endring i tollavgiftsloven

og

- vedtak om endring i stortingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2022 (Stortingets skattevedtak)
- vedtak om endring i stortingsvedtak om avgifter på motorvogner mv.
- vedtak om endring i stortingsvedtak om toll for 2022

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Frode Jacobsen, lederen Eigil Knutsen, Tellef

Inge Mørland, Mona Nilsen og Gaute Børstad Skjærvø, fra Høyre, Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby Lunde og Helge Orten, fra Senterpartiet, Kjerstin Wøyen Funderud, Geir Pollestad og Per Martin Sandtrøen, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi og Roy Steffensen, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Lan Marie Nguyen Berg, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til at regjeringens vurderinger og forslag er nærmere omtalt i Prop. 114 LS (2021–2022). For øvrig vises det til merknader knyttet til hvert kapittel nedenfor i denne innstillingen og til merknader i Innst. 450 S (2021–2022).

2. Formuesskattesats for upersonlige skattytere

Formuesskattesatsen for upersonlige skattytere behandles i Innst. 450 S (2021–2022).

3. Merverdiavgiftsplikt for naprapati og osteopati

Sammenheng

Frå 1. januar 2021 vart det innført plikt til å svare meirverdiavgift for omsetjing og formidling av alternativ behandling. For omsetjing og formidling av naprapati og osteopati vart det vedteke å utsetje iverksetjinga av endringa til 1. juli 2021, jf. Prop. 1 LS (2020–2021) Skatter, avgifter og toll 2021 punkt 9.2. Bakgrunnen for å utsetje endringa for naprapati og osteopati var eit pågåande arbeid med å endre helsepersonelloven slik at naprapatar og osteopatar vart omfatta av autorisasjonsordninga etter helsepersonelloven § 48 fyrste ledd. Ei slik lovendring i helsepersonelloven er no vedteken, og naprapatar og osteopatar er omfatta av autorisasjonsordninga etter helsepersonelloven, jf. Prop. 236 L (2020–2021) Endringer i helsepersonelloven (autorisasjon av naprapater, osteopater og paramedisinere). Endringa i helsepersonelloven for naprapatar og osteopatar tok til å gjelde 1. mai 2022. Plikta til å svare meirverdiavgift for omsetjing og formidling av alternativ behandling for naprapatar og osteopatar vart utsett ytterlegare i samband med behandlinga av statsbudsjettet for 2022, jf. Prop. 1 LS (2021–2022) Skatter, avgifter og toll 2022. Då vart det vedteke å utsetje iverksetjing av endringa i merverdiavgiftsloven til 1. juli 2022 for dei som innan to månader frå tidspunktet for endringa i

helsepersonelloven, søkte om autorisasjon som naprapat eller osteopat.

Naprapatar og osteopatar som vert autoriserte som helsepersonell er omfatta av unntaket for helsepersonell i merverdiavgiftsloven § 3-2 fyrste ledd bokstav d. Dei kan difor omsetje og formidle helsetenester utan at dei pliktar å svare meirverdiavgift. Endringane i helsepersonelloven tek til å gjelde noko seinare enn føresett i Statsbudsjettet for 2022, og departementet foreslår difor å utsetje iverksetjinga av endringa i merverdiavgiftsloven om avgiftsplikt for alternativ behandling for naprapati og osteopati frå 1. juli 2022 til 1. januar 2023. Som det vart føresett i Statsbudsjettet for 2022, vil utsetjinga omfatte dei som innan to månader frå tidspunktet endringane i helsepersonelloven tek til å gjelde, søker om autorisasjon som naprapat eller osteopat. Med denne utsetjinga vil dei som er omfatta, kunne få behandla sine søknader om autorisasjon.

Då det vart lagt opp til at naprapati og osteopati inntil vidare ikkje vert omfatta av avgiftsplikta, vart det ikkje budsjettert med proveny frå omsetjing og formidling av naprapati og osteopati for 2022. Vidareføring av unntaket fram til 1. januar 2023 har difor ikkje provenyverknad for 2022.

Departementet syner til framlegg til endring i romartal II i lov 21. desember 2020 nr. 168 om endringar i merverdiavgiftsloven. Departementet foreslår at endringa tek til å gjelde straks.

Komiteens merknader

K o m i t e e n slutter seg til regjeringens lovforslag.

4. Engangsavgift på rullestoldrosjer

Engangsavgift på rullestoldrosjer behandles i Innst. 450 S (2021–2022).

5. Fritak for elavgift for egenproduksjon av strøm – utsatt iverksettelse

Omtale av utsatt iverksettelse av fritak for elavgift for egenproduksjon av strøm behandles i Innst. 450 S (2021–2022).

6. Registrering av fødselsdato for EØS-borgere – endring i folkeregisterloven

Sammendrag

Departementet gjer framlegg om å endre folkeregisterloven § 3-3 andre ledd. Denne gjeld registrering av fødselsdato for mellom andre personar som er omfatta av direktiv 2004/38/EF om EØS-borgarar og deira familiemedlemar sin rett til å bevege og opphalde seg fritt på medlemsstatane sitt område.

Registrering av fødselsdato er regulert i folkeregisterloven § 3-3. For personar som flyttar til Noreg og ikkje tidlegare har vore registrerte i Folkeregisteret, vert fødselsdato som hovudregel registrert på grunnlag av personen sitt pass eller liknande legitimasjonsdokument, jf. § 3-3 andre ledd fyrste punktum. For personar som er omfatta av direktiv 2004/38/EF om EØS-borgarar og deira familiemedlemar sin rett til å bevege og opphalde seg fritt på medlemsstatane sitt område, fylgjer det av § 3-3 andre ledd tredje punktum at fødselsdato vert registrert på grunnlag av det som er registrert i datasytemet til utlendingsstyresmaktene eller i registreringsbevis frå utlendingsstyresmaktene.

ESA har peika på at det etter det nemnde direktivet ikkje er høve til å krevje at personen kan leggje fram EØS-registreringsbevis eller opphaldskort for å verte registrert som busett i Noreg. Dersom ein person som er omfatta av direktivet, skal registrerast i Folkeregisteret, men ikkje har slikt dokument, må folkeregisterstyresmakta sjølv vurdere personen sin rett til opphald.

Paragraf 3-3 andre ledd tredje punktum bør difor fjernast. Det gjev ikkje meining at det i lova står at fødselsdato skal registrerast på grunnlag av det som er registrert i datasytemet til utlendingsstyresmaktene eller i registreringsbevis frå utlendingsstyresmaktene, når det ikkje er krav om at slikt dokument skal leggjast fram. Fødselsdato kan registrerast på grunnlag av pass eller liknande legitimasjonsdokument i samsvar med hovudregelen.

Framlegget har vore på høyring, og ingen høyringsinstansar hadde innvendingar.

Departementet syner til framlegg om endring i folkeregisterloven § 3-3 andre ledd. Departementet foreslår at endringa tek til å gjelde straks.

Komiteens merknader

K o m i t e e n slutter seg til regjeringens lovforslag.

7. Endringer i skattebetalingsloven – om frist ved klage over pålegg og tvangsmulkt

Sammendrag

Departementet gjer framlegg om endringar i reglane i skattebetalingsloven om frist ved klage over pålegg om oppbevaring av rekneskapsmateriale, klage over pålegg om å gje opplysningar for tredjeperson og klage på avgjerd om pålagd tvangsmulkt. Departementet gjer òg framlegg om at fristane for å klage skal utvidast slik at desse samsvarar med tilsvarende fristar etter skatteforvaltningsloven. I tillegg gjer departementet framlegg om endringar som gjer skattebetalingsloven sine reglar om oversending av avgjerd om pålagd tvangsmulkt, teknologinøytrale. Det vert òg gjort framlegg som sikrar at reglane om kven vedtaket vert sendt til, er like etter skattebetalingsloven og skatteforvaltningsloven. Endeleg vert det gjort framlegg om endringar i skattebetalingsloven sine reglar om kven som har betalingsansvar for pålagd tvangsmulkt. Endringane inneber ei harmonisering som gjer reglane enklare.

Framlegget har vore på høyring. Høyringsinstansane støttar framlegget.

Departementet syner til framlegg om endringar i skattebetalingsloven §§ 5-15 og 5-16. Departementet foreslår at endringa tek til å gjelde straks.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag.

8. Fullmakt fra Stortinget til å innføre tolltiltak mot Russland

Fullmakt til å innføre tolltiltak mot Russland behandles i Innst. 450 S (2021–2022).

9. Andre omtalesaker

Omtale av eiendomsskatt på grunn under kraftnett og differensiert tvangsmulkt behandles i Innst. 450 S (2021–2022).

10. Opprettinger og presiseringer

Sammendrag

Folkeregisterloven § 3-3 andre ledd siste punktum, skatteloven § 5-15 første ledd bokstav q, § 6-41 åttande ledd bokstav f og h, § 6-70 første ledd, § 15-5 fjerde ledd, §§ 5-31, 14-42 og 14-44, folketrygdloven § 23-3 femte ledd, opprettingar som følge av Sivilombudets namneendring, og skattebetalingsloven § 5-7 første ledd bokstav b, er omtalt i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag.

11. Endringer i folketrygdloven – arbeidsavklaringspenger

Sammendrag

Arbeidsavklaringspenger skal sikre inntekt for personar som har behov for og får aktiv behandling, arbeidsretta tiltak eller anna oppfølging med sikte på å få eller behalde arbeid. Arbeidsevna må vere nedsett med minst halvparten, og sjukdom, skade eller lyte må vere ei vesentleg medverkande årsak til dette. Gjennom helsehjelp og arbeidsretta oppfølging er føremålet at den enkelte skal kunne vinne tilbake og utnytte den potensielle arbeidsevna si så mykje som mogleg, og avklare moglegheitene for å delta i arbeidslivet. Det er eit mål at flest mogleg skal få rehabilitert og avklart den endelege arbeidsevna i laupet av stønadperioden. Det er såleis ikkje meininga at arbeidsavklaringspenger skal vere ei generell inntektssikring ved sjukdom. Fokuset ved mottak av arbeidsavklaringspenger er å avklare moglegheitene for å delta i arbeidslivet.

Varigheita av arbeidsavklaringspenger er avgrensa til maksimalt tre år, med høve til at det i nærare spesifiserte situasjonar kan gjevast ytterlegare forlenging i maksimalt to år. Dei fleste er likevel mottakarar av arbeidsavklaringspenger ein kortare periode, og vil aldri nå utlaupet av den ordinære, maksimale stønadperioden. Mottakarar av arbeidsavklaringspenger er likevel ei svært samansett gruppe, der det er stor variasjon både i helseutfordringar og i avstand til arbeidsmarknaden. Departementet ser behovet for eit regelverk som i større grad tek omsyn til dette. Det gjeld både for dei med betydelege helseutfordringar som ikkje er ferdig avklarte innan utlaupet av stønadperioden og som treng meir tid til avklaring, og for dei som ved utlaupet av den mak-

simale stønadsperioden på tre år vert vurderte å vere nær ved å kunne kome i ordinær arbeidsretta aktivitet.

Det vert foreslått å oppheve folketrygdloven § 11-31 fyrste ledd om karenperiode på 52 veker før det er mogleg å søkje arbeidsavklaringspengar på nytt for dei som har gått ut maksimal stønadsperiode. Vidare vert det foreslått å endre føresegnene for unntak frå maksimal varigheit i folketrygdloven § 11-12 andre ledd, slik at det vert etablert eit nytt arbeidsretta unntak til erstatning for det eksisterande unntaket etter andre ledd. Det vert foreslått at endringane i regelverket tek til å gjelde 1. juli 2022.

Det vert òg foreslått å etablere ei overgangsordning for å sikre at mottakarar ikkje vert ståande utan yting inntil eventuell rett til arbeidsavklaringspengar etter nye reglar har vorte vurdert. Overgangsordninga vert foreslått å gjelde frå 1. juli til 31. oktober 2022.

Det er viktig at regelverket for arbeidsavklaringspengar er utforma slik at det best mogleg støttar opp under føremålet med ordninga. Samstundes er det innhaldet i avklarings- og oppfølgingsløpet til den enkelte som er det mest sentrale for resultatet av arbeidsavklaringa. Parallelt med at det no vert foreslått endringar i regelverket for arbeidsavklaringspengar, vert det òg arbeid med å hente inn meir kunnskap om oppfølginga mottakarar av arbeidsavklaringspengar får. Dette vert gjort med sikte på å bruke kunnskapen til å utvikle oppfølgingsarbeidet og med det bidra til raskare avklaring.

Det er viktig å understreke at endringane som vert foreslåtte i denne lovproposisjonen, ikkje endrar føremålet til og innrettinga av arbeidsavklaringspengar som yting. Ordninga skal framleis vere arbeidsretta. Både mottakarane og Arbeids- og velferdsetaten skal framleis bidra til at arbeidsevna til kvar enkelt mottakar vert avklart så langt som mogleg innanfor tidsramma i stønadsperioden. Det vil framleis vere tydelege stoppunkt undervegs i avklaringsløpet for vurdering av mottakaren sitt vidare behov for arbeidsavklaring, og av om mottakaren framleis fyller dei laupande vilkåra for å få ytinga. Ei avvikling av karenperioden inneber ikkje at ein går bort frå at arbeidsavklaringspengar skal vere ei tidsavgrensa yting. Maksimal ordinær varigheit skal framleis vere tre år, og unntaksperioden er avgrensa til inntil to år. Ved søknad om ny periode med arbeidsavklaringspengar skal det gjerast ei ny, fullstendig vurdering av om inngangsvilkåra for å få ytinga er oppfylte.

Ein vil følgje med på verknadene av dei foreslåtte regelverksendringane på avklaringsløpet til stønadmottakarane, mellom anna kor mange og lange stønadsloop mottakarane no får før dei vert avklarte. Dersom det skulle syne seg at endringane har utilsikta konsekvensar, til dømes at mange får arbeidsavklaringspengar i uforholdsmessig lang tid, vil det verte vurdert om det er behov for å gjere andre endringar i regelverket.

Komiteens merknader

Komiteen viser til at høring, avvikling av karenperioden, nytt unntak frå maksimal stønadsperiode, overgangsordning, ikrafttredelse, økonomiske og administrative konsekvenser og merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget er nærmere omtalt i proposisjonen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, slutter seg til regjeringens lovforslag.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til regjeringens forslag til endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger, og ser positivt på at det i proposisjonen foreslås å fjerne karensåret som Solberg-regjeringen innførte i AAP-ordningen i 2018. I det videre arbeidet med ordningen skal det vurderes om ordningen virker etter hensikten, herunder at mottakere får god oppfølging og blir raskt avklart og at samarbeidet mellom helsevesenet, kommunesektoren og Nav fungerer godt. Regjeringen må også vurdere hvordan nye unntaksregler i folketrygdloven § 11-12 andre ledd fungerer sammenlignet med gjeldende unntaksregler.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til felles budsjettenighet om å gjennomgå regelverket for arbeidsavklaringspenger og komme tilbake til Stortinget med forslag som skal sørge for at personer som mottar arbeidsavklaringspenger, får forlengelse dersom de ikke er ferdig avklart.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at da regjeringen Solberg tiltrådte i 2013, holdt 70 000 mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP) på å miste retten til disse, fordi de var i ferd med å nå maksimal grense på fire år uten å ha fått den raske og tette oppfølgingen som var forutsetningen for innføringen av ordningen. Daværende arbeidsminister Anniken Huitfeldt fra Arbeiderpartiet kalte dette en pukkeeffekt av innføringen av ordningen, uten planer om å gjøre noe med det. Solberg-regjeringen videreførte arbeidsavklaringspengene til de som sto i fare for å falle ut mens ordningen ble evaluert. Det viste seg at for mange ble gående på ordningen for lenge uten avklaring og oppfølging. Dermed ble det gjort helt nødvendige endringer i 2018 for at ikke en midlertidig inntektssikring under oppfølging, som AAP er ment å være, ble til en permanent stønad som holdt folk utenfor arbeidslivet. Ordningen ble mer målrettet, og flere ble raskere avklart til uføretrygd eller inn i eller tilbake til arbeid. Blant annet ble maksi-

mal stønadsperiode for AAP redusert fra fire til tre år, men med mulighet for forlengelse med to år under visse forutsetninger. Det ble også innført karenperiode på ett år etter utløp av maksimal stønadsperiode.

Disse medlemmer viser til viktigheten av at arbeidsavklaring skjer så raskt som mulig for å hindre at mennesker skyves lenger og lenger vekk fra arbeidslivet. Målet var å få raskere avklaring og økt overgang til arbeid gjennom mer aktivitet og tett oppfølging i stønadsløpet. Departementet skriver selv at regelendringene fra 2018 har gitt positive virkninger ved at mottakerne kommer raskere i gang, at avklaringen tar kortere tid, og at stønadsforløpet dermed blir kortere. Disse medlemmer understreker viktigheten av at AAP skal være en midlertidig ytelse, og deler Arbeids- og velferdsdirektoratets bekymring om at de foreslåtte endringene kan føre til at ytelsen i realiteten kan bli en vedvarende ytelse som går over så lang tid at det blir vanskeligere å komme inn i eller tilbake i arbeidslivet. I en tid der mangel på arbeidskraft er den største utfordringen i norsk økonomi, er det svært uheldig å utvide ordninger og ytelser som virker passiviserende. Tidsbegrensningen bidrar til mer målrettede løp for mottakerne, som skal få tilbud om nødvendig behandling, arbeidstrening eller kompetansehevede tiltak for å så raskt som mulig komme inn i eller tilbake i arbeidslivet.

Disse medlemmer viser til at stønadsperioden for arbeidsavklaringspenger er tre år med mulighet for forlengelse i inntil to år. Disse medlemmer viser til at lang ventetid på behandling hittil ikke har gitt rett til forlengelse, og at det kan synes urimelig at mottakeren skal bære byrden for eventuell ventetid i helsevesenet. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg i Prop. 1 S (2021–2022) foreslo å innføre et nytt unntak fra maksimal varighet for arbeidsavklaringspenger med virkning fra 1. juli 2022, der det gis mulighet for forlengelse av stønadsperioden dersom det er lang ventetid på behandling.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre utelukker ikke behov for endringer i dagens AAP-regelverk, men mener at eventuelle endringer bør foretas basert på et mer solid kunnskapsgrunnlag. Disse medlemmer vil derfor avvende regjeringens varslede gjennomgang av hele ordningen.

Disse medlemmer viser til at forslaget til lovendringer ikke har vært til behandling i arbeids- og sosialkomiteen. Det er uheldig at det legges opp til hasteprosesser når saken kunne vært behandlet av fagkomiteen på vanlig måte.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at regjeringen foreslår en overgangsperiode fram til 31. oktober for alle AAP-mottakere som når sin maks-

dato 30. juni 2022, slik at Nav skal rekke å vurdere om de om lag 14 000 personene dette gjelder, har videre rett på AAP etter det nye regelverket.

De tte medlem mener det er bra at regjeringen er tydelige på at intensjonen er å «sikre» at ingen vil bli stående uten en ytelse før en slik vurdering har blitt gjennomført, men er likevel uroet over at regjeringen bare i begrenset grad har tatt innvendingene fra en rekke høringsinstanser til følge, om at denne overgangsperioden burde vært lengre. Selv om regjeringen forlenger overgangsperioden med én måned sammenlignet med lovforslaget som ble sendt på høring, er det flere av høringsinstansene som mener at perioden burde vart til 31. desember 2022.

De tte medlem viser til at Navs arbeid med å avklare mottakerne etter det nye regelverket vil starte i fellesferien, en periode med begrenset saksbehandlingskapasitet, og videre til det innsendte innspillet fra AAP-aksjonen, som peker på at saksbehandlingstiden for en AAP-søknad for tiden ligger på 11 uker, eller snaue tre måneder. Dette peker etter de tte medlems mening i retning av at den foreslåtte overgangsperioden på bare fire måneder er urealistisk kort for å kunne «sikre» at alle mottakerne får et vedtak innen fristen.

De tte medlem viser til svar fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet på spørsmål 74 fra Rødts fraksjon, der det framkommer at en forlenget overgangsperiode ut året ville krevd en økt bevilgning på 155 mill. kroner. De tte medlem mener det isolert sett indikerer at en for kort overgangsperiode nettopp vil kunne føre til at mange AAP-mottakere i denne gruppen vil få redusert eller ingen ytelse i november og desember dersom perioden utløper 31. oktober.

De tte medlem mener det ville vært klokt å kombinere regjeringens ambisjon om å «sikre» et vedtak for alle innen fristen med en styrking, ikke en svekking, av Navs driftsbudsjett, slik regjeringen legger opp til i Prop. 115 LS (2021–2022). De tte medlem mener det er behov for flere faste ansatte saksbehandlere i Nav, og viser til Rødts bevilgningsforslag i Innst. 450 S (2021–2022), der bevilgningen foreslås økt med 50 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

De tte medlem mener at regjeringen må stå klar i god tid til å innføre en forlenget overgangsperiode dersom det blir klart at ikke alle som omfattes av ordningen, har rukket å få et vedtak, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at ingen mister retten til arbeidsavklaringspenger før de har rukket å bli vurdert etter det nye regelverket, og ved behov komme tilbake til Stortinget med forslag om nødvendige bevilgninger for å forlenge den foreslåtte overgangsperioden til 31. desember 2022.»

12. Andre merknader og forslag

12.1 Skatt på formue

Komiteens medlem fra Rødt viser til at Stortingets behandling av årets reviderte nasjonalbudsjett kommer etter to år med pandemi og midt under en pågående priskrise som rammer familieøkonomien hardt for mange. Dette medlem mener det er urettferdig å legge opp til en politikk der det ikke er mulig å iverksette tiltak som bedrer situasjonen til vanlige folk, av hensyn til et høyt press i økonomien. Dette medlem mener snarere det er riktig å øke skattene for aksjeeiere og personer med svært dyre boliger, slik at det skapes et økonomisk handlingsrom for tiltak som bedrer kjøpekraften og levestandarden til brede lag av befolkningen.

Dette medlem viser til egne merknader og forslag til tiltak i Innst. 450 S (2021–2022) og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 4-10 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Prosentandelen skal likevel være 100 for den delen av den beregnede eller dokumenterte omsetningsverdien som overstiger 10 000 000 kroner.

§ 4-10 syvende ledd skal lyde:

(7) Verdien av næringseiendom settes til eiendommens beregnede utleieverdi. Verdsetting etter første punktum kan foretas ved bruk av differensierte kvadratmetersatser. Hvis skattyter krever det, skal verdien settes ned til eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.

§ 4-12 første til tredje og femte og sjette ledd skal lyde:

(1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret.

(2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før skattefastsettingsåret fordelt etter pålydende.

(3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til aksjens antatte salgsverdi 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjen skal verdsettes etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

(5) Egenkapitalbevis i sparebank, gjensidig forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak verdsettes til kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til den antatte salgsverdi.

(6) Andel i verdipapirfond verdsettes til andelsverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjeandel i verdipapirfond, jf. skatteloven § 10-20, verdsettes til aksjeandelens verdi.

§ 4-17 andre ledd skal lyde:

(2) Driftsmidler, unntatt eiendom som nevnt i skatteloven § 4-10 tredje og syvende ledd, verdsettes til skattemessig formuesverdi.

§ 4-40 tredje punktum skal lyde:

Verdien av deltakerens selskapsandel settes til andelen av nettoformuen beregnet etter denne paragraf.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.»

12.2 Strømstøtteleven

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at strømstøtteordningen skal utvides til en dekningsgrad på 100 pst. over 50 øre per kWt, og videre at fritidsboliger og næringsvirksomhet skal omfattes av ordningen. Disse medlemmer viser til merknader og verbalforslag om strømstøtteordningen og næringsvirksomhet i Innst. 450 S (2021–2022) om revidert nasjonalbudsjett 2022.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«I

I midlertidig lov 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter gjøres følgende endringer:

§ 4 annet ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift med nærmere bestemmelser om hvem som har rett til stønad og om utvidelse av ordningen til nettkunder som driver landbruksvirksomhet, eller annen næringsvirksomhet. Departementet kan ved forskrift også utforme bestemmelser som omfatter nettkunder registrert som fritidsboliger.

§ 5 annet ledd skal lyde:

Stønad gis bare dersom stønadsgrunnlaget overstiger 50 øre per kWt eksklusive merverdiavgift i prisområdet hvor kunden er tilknyttet (terskelverdi). For forbruk i desember 2021 til juni 2022 gjelder 70 øre per kWt som terskelverdi.

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Reguleringsmyndigheten for energi skal beregne stønadssats basert på følgende formel: $1,0 \times$ (stønadsgrunnlag – terskelverdi). For forbruk i desember 2021 skal stønadssatsen baseres på følgende formel: $0,55 \times$ (stønadsgrunnlag – terskelverdi). For forbruk i januar til juni 2022 skal stønadssatsen baseres på følgende formel: $0,8 \times$ (stønadsgrunnlag – terskelverdi).

II

Endringene under I trer i kraft 1. juli 2022.

13. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

I

I midlertidig lov 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømuttergifter gjøres følgende endringer:

§ 4 annet ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift med nærmere bestemmelser om hvem som har rett til stønad og om utvidelse av ordningen til nettkunder som driver landbruksvirksomhet, eller annen næringsvirksomhet. Departementet kan ved forskrift også utforme bestemmelser som omfatter nettkunder registrert som fritidsboliger.

§ 5 annet ledd skal lyde:

Stønad gis bare dersom stønadsgrunnlaget overstiger 50 øre per kWt eksklusive merverdiavgift i prisområdet hvor kunden er tilknyttet (terskelverdi). For forbruk i desember 2021 til juni 2022 gjelder 70 øre per kWt som terskelverdi.

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Reguleringsmyndigheten for energi skal beregne stønadssats basert på følgende formel: $1,0 \times$ (stønadsgrunnlag – terskelverdi). For forbruk i desember 2021 skal stønadssatsen baseres på følgende formel: $0,55 \times$ (stønadsgrunnlag – terskelverdi). For forbruk i januar til juni 2022 skal stønadssatsen baseres på følgende formel: $0,8 \times$ (stønadsgrunnlag – terskelverdi).

II

Endringene under I trer i kraft 1. juli 2022.

Forslag fra Rødt:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sørge for at ingen mister retten til arbeidsavklaringspenger før de har rukket å bli vurdert etter det nye regelverket, og ved behov komme tilbake til Stortinget med forslag om nødvendige bevilgninger for å forlenge den foreslåtte overgangsperioden til 31. desember 2022.

Forslag 3

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 4-10 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Prosentandelen skal likevel være 100 for den delen av den beregnede eller dokumenterte omsetningsverdien som overstiger 10 000 000 kroner.

§ 4-10 syvende ledd skal lyde:

(7) Verdien av næringsseiendom settes til eiendommens beregnede utleieverdi. Verdsetting etter første punktum kan foretas ved bruk av differensierte kvadratmetersatser. Hvis skattyter krever det, skal verdien settes ned til eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.

§ 4-12 første til tredje og femte og sjette ledd skal lyde:

(1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret.

(2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før skattefastsettingsåret fordelt etter pålydende.

(3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til aksjens antatte salgsverdi 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjen skal verdsettes etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

(5) Egenkapitalbevis i sparebank, gjensidig forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak verdsettes til kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til den antatte salgsverdi.

(6) Andel i verdipapirfond verdsettes til andelsverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjeandel i verdipapirfond, jf. skatteloven § 10-20, verdsettes til aksjeandelens verdi.

§ 4-17 andre ledd skal lyde:

(2) Driftsmidler, unntatt eiendom som nevnt i skatteloven § 4-10 tredje og syvende ledd, verdsettes til skattemessig formuesverdi.

§ 4-40 tredje punktum skal lyde:

Verdien av deltakerens selskapsandel settes til andelen av nettoformuen beregnet etter denne paragraf.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

14. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité, med unntak av A I og II, som fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

A.

V e d t a k t i l l o v

om endring i folketrygdloven

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd vert det gjort følgjande endringar:

I kapittel 11 innleiinga skal femte strekpunkt lyde:
- varighet står i §§ 11-12 og 11-12 a

I kapittel 11 innleiinga skal trettande strekpunkt lyde:
- nytt krav om arbeidsavklaringspenger står i § 11-31

§ 11-12 andre ledd skal lyde:

Stønadsperioden kan forlenges i inntil to år dersom medlemmet allerede er i arbeid og anses å være nær ved å kunne øke arbeidsevnen sin, eller anses å være nær ved å bli satt i stand til å skaffe eller gå tilbake i arbeid. Det er et vilkår at medlemmet har eller kan oppnå en arbeidsevne på mer enn 50 prosent.

§ 11-12 nytt femte ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om særlige bestemmelser for medlemmer som før 1. juli 2022 har fått arbeidsavklaringspenger utover den ordinære stønadspærioden på tre år, slik at disse på uendrede vilkår kan motta vidare arbeidsavklaringspenger i en unntaksperiode på inntil to år.

Ny § 11-12 a skal lyde:

§ 11-12 a. Overgangsordning for mottakere som har en stønadspæriode som utløper i perioden fra og med 30. juni til og med 30. oktober 2022

Når et medlem mottar arbeidsavklaringspenger etter § 11-12 første, andre eller tredje ledd, og den maksimale stønadspærioden utløper i perioden fra og med 30. juni 2022 til og med 30. oktober 2022, forlenges stønadspærioden til og med 31. oktober 2022.

§ 11-31 overskrifta skal lyde:

§ 11-31 Nytt krav om arbeidsavklaringspenger

§ 11-31 første ledd vert oppheva. Noverande andre til fjerde ledd vert første til tredje ledd.

II

I lov 17. desember 2021 nr. 146 om endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover vert det gjort følgjande endringar:

Endringa i folketrygdloven § 11-12 andre ledd bokstav a under del V vert oppheva.

Del VI nr. 3 skal lyde:

3. Endringene i folketrygdloven § 12-15 under del V trer i kraft 1. juli 2022.

III

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd vert det gjort følgjande endring:

§ 23-3 femte ledd vert oppheva. Noverande sjette og sjuande ledd vert femte og sjette ledd

IV

Endringane under I tek til å gjelde 1. juli 2022.

Endringane under II tek til å gjelde straks.

Endringa under III tek til å gjelde straks.

B.

V e d t a k t i l l o v

om endring i skatteloven

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt vert det gjort følgjande endringar:

§ 5-15 fyrste ledd bokstav q innleiinga skal lyde:

q. arbeidsgivers dekning av følgjande merkostnader for skattyter som av hensyn til arbeidet har opphold utenfor hjemmet:

§ 6-70 fyrste ledd andre punktum skal lyde:

Har personen utelukkende skatteplikt etter § 2-3 første ledd h, skal han ha standardfradrag uansett hvor lenge denne skatteplikten består.

§ 15-5 fjerde ledd skal lyde:

(4) Ved beregningen av skatter får reglene om personfradrag tilsvarende anvendelse for fradrag etter denne paragraf, jf. likevel skattebetalingsloven § 8-2 annet ledd.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt vert det gjort følgjande endringar:

§ 5-31 bokstav a skal lyde:

a. tilskudd til investeringer i faste anlegg og tilhørende produksjonsutstyr innenfor rammen av forskrift om midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket av 19. desember 2014 nr. 1816, innenfor det geografiske området som omfattes av § 3 i forskrift 14. desember 2021 nr. 3661, og distriktsrettet investeringsstøtte etter samme forskrift, jf. likevel § 14-44 første ledd siste punktum.

§ 6-41 åttande ledd bokstav f andre punktum skal lyde:

Settes balansesummen til null, skal egenkapitalandelen settes til 100 prosent dersom *egenkapitalen* er større enn null.

§ 6-41 åttande ledd bokstav h første punktum skal lyde:

Unntak etter a forutsetter at selskapets regnskap, omarbeiding etter c, justert regnskap etter d, konsolidert *balanseoppstilling* for den norske delen av konsernet etter e og konsernregnskapet etter b samt tilknyttet skattefastsettingsskjema er godkjent av revisor.

§ 14-42 andre ledd bokstav a siste punktum skal lyde:

Fradrag skal likevel ikke gjøres for tilskudd til investering og bedriftsutvikling i landbruket etter forskrift av 19. desember 2014 nr. 1816, innenfor det geografiske området som omfattes av § 3 i forskrift 14. desember 2021 nr. 3661 og distriktsrettet investeringsstøtte etter samme forskrift,

§ 14-44 første ledd siste punktum skal lyde:

Tilskudd til investering og bedriftsutvikling i landbruket etter forskrift av 19. desember 2014 nr. 1816 innenfor det geografiske området som omfattes av § 3 i forskrift 14. desember 2021 nr. 3661 og distriktsrettet investeringsstøtte etter samme forskrift, regnes som en del av vederlaget ved realisasjon av driftsmidlet innen fem år etter at det ble ervervet.

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt vert det gjort følgende endring:

§ 6-41 åttande ledd bokstav h første punktum skal lyde:

Unntak etter a forutsetter at selskapets regnskap, omarbeiding etter c, justert regnskap etter d, konsolidert *balanseoppstilling* for den norske delen av konsernet etter e og konsernregnskapet etter b samt *tilknyttede opplysninger i skattemeldingen* er godkjent av revisor.

IV

Endringane under I tek til å gjelde straks.

Endringane under II tek til å gjelde straks med verknad frå og med inntektsåret 2022.

Endringa under III tek til å gjelde 1. januar 2023, med verknad for leveringa av skattemeldinga for 2022.

C.

V e d t a k t i l l o v

om endring i skattebetalingsloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav vert det gjort følgende endringar:

§ 5-15 første og andre ledd skal lyde:

(1) Den som får pålegg etter §§ 5-13a, 5-13c eller 5-14, kan klage over pålegget dersom vedkommende mener at han ikke har plikt eller lovlig adgang til å etterkomme pålegget. *Klagen kan være muntlig.*

(2) *Klagefristen for pålegg etter § 5-14 er én uke. Klagefristen for pålegg etter §§ 5-13a og 5-13c er tre uker.*

§ 5-16 tredje og fjerde ledd skal lyde:

(3) Vedtak om tvangsmulkt *ilagt* selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon *etter første ledd, rettes til den daglige lederen av virksomheten eller styrelederen dersom virksomheten ikke har daglig leder. Vedtak om tvangsmulkt etter annet ledd rettes til styret i selskapet, samvirkeforetaket, foreningen, innretningen eller organisasjonen, og sendes hvert medlem.*

(4) Vedtak om tvangsmulkt etter første og annet ledd kan påklages til Skattedirektoratet innen 6 uker.

II

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav vert det gjort følgende endring:

§ 5-7 første ledd bokstav b skal lyde:

b. livrente, pensjon, vartpenger, introduksjonsstønad og supplerende stønad til person *som har fylt 67 år for en måned før jul. Fritaket gjelder ikke beløp som først kan heves etter årets utgang.*

III

Endringane under I tek til å gjelde straks.

Endringa under II tek til å gjelde 1. januar 2023.

D.

V e d t a k t i l l o v

om endring i skatteforvaltningsloven

I

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning vert det gjort følgende endringar:

§ 12-8 første ledd bokstav b skal lyde:

b. som følge av uttalelse fra Stortingets *ombud for kontroll med forvaltningen*, i sak der den skattepliktige er part

§ 13-9 andre ledd skal lyde:

(2) En klagenemnd kan uavhengig av fristene i kapittel 12, endre sin skattefastsetting som følge av en uttalelse fra Stortingets *ombud for kontroll med forvaltningen* i sak der den skattepliktige er part.

§ 15-4 tredje ledd skal lyde:

(3) Søksmålsfristen avbrytes dersom det omtvistede spørsmålet klages inn for Stortingets *ombud for kontroll*

med forvaltningen. Ny søksmålsfrist på seks måneder løper fra *ombudets* melding om avsluttet behandling er kommet fram til den skattepliktige, eller fra den skattepliktige blir varslet om myndighetenes svar på *ombudets* anmodning om fornyet behandling. Søksmålsfristen etter første ledd avbrytes likevel ikke dersom klagen ikke fører til realitetsavgjørelse hos *ombudet* og dette skyldes forsettlig forhold fra den skattepliktiges side.

II

Lova tek til å gjelde straks.

E.

V e d t a k t i l l o v

om endring i folkeregisterloven

I

I lov 9. desember 2016 nr. 88 om folkeregistrering vert det gjort følgjande endring:

§ 3-3 andre ledd skal lyde:

For personer som flytter til Norge og ikke tidligere har vært registrert i Folkeregisteret, registreres fødselsdatoen på grunnlag av vedkommendes pass eller tilsvarende legitimasjonsdokument. For personer som trenger oppholdstillatelse, registreres fødselsdato på grunnlag av det som er registrert hos eller i vedtak av *utlendingsmyndighetene*. Dette gjelder ikke hvis antall tilgjengelige *individsiffer* for den aktuelle fødselsdato er svært lavt.

II

Lova tek til å gjelde straks.

F.

V e d t a k t i l l o v

om endring i lov 21. desember 2020 nr. 168 om endringer i merverdiavgiftsloven

I

I lov 21. desember 2020 nr. 168 om endringer i merverdiavgiftsloven skal romartal II lyde:

Loven trer i kraft 1. januar 2021. Loven gjelder bare for alternativ behandling i form av akupunktur som

omsettes eller formidles fra og med 1. januar 2022, og osteopati og naprapati som omsettes eller formidles fra og med 1. januar 2023. For osteopati og naprapati må det fra det tidspunktet osteopater og naprapater blir omfattet av helsepersonelloven § 48 første ledd, søkes om autorisasjon innen to måneder. For andre enn den som søker om autorisasjon, gjelder loven fra to måneder etter det tidspunkt osteopater og naprapater omfattes av helsepersonelloven § 48 første ledd.

II

Lova tek til å gjelde straks.

G.

V e d t a k t i l l o v

om endring i tollavgiftsloven

I

I lov 11. mars 2022 nr. 8 om tollavgift vert det gjort følgjande endringar:

§ 11-3 fyrste ledd bokstav b skal lyde:

b. som følge av uttalelsen fra Stortingets ombud for *kontroll med* forvaltningen, i en sak der tollavgiftspliktig eller medansvarlig er part.

§ 12-8 andre ledd fyrste punktum skal lyde:

Søksmålsfristen avbrytes dersom det omtvistede spørsmålet klages inn for Stortingets ombud for *kontroll med* forvaltningen.

II

Lova tek til å gjelde straks.

Oslo, i finanskomiteen, den 9. juni 2022

Eigil Knutsen

leder og ordfører

